

24/05/2017

להפקיד את התכנית

22/11/2017

דוד אלחנתי | אדריכלות נוף

אדריכלות נוף | תכנון אזורי | עיצוב עירוני

תאריך
י"ר הוועדה המחוזית
29/05/2016

נספח נופי לתחנת שאיבה - פסוטה

מחוז צפון

מרחב תכנון מקומי מעלה נפתלי

מועצה מקומית פסוטה

תכנית מפורטת מס' 258-0314781

תחנת שאיבה - פסוטה

תיאור כללי

הנספח בא לבחון את ההשפעות הנופיות של תכנון תחנת שאיבה, בסמוך לשטחי הישוב פסוטה, במיקום צפון מזרחי ביחס לישוב הקיים. כיום הטיפול בשפכים אינו מיטבי שכן ביוב הישוב זורם לבור ספיגה פתוח. אי לכך, תחנת השאיבה נועדה להסדיר את הטיפול בשפכים של הישוב, ולתת מענה לפסוטה ולישובים השכנים.

על המקום

פסוטה היא מועצה מקומית בגליל העליון המאוכלסת על ידי ערבים נוצריים. הישוב ממוקם על שרידיו של ישוב יהודי מימי המשנה והתלמוד. כיום אוכלוסיית המקום מונה כ-3000 איש. סביב הישוב מספר גדול יחסית של חורבות, בהם חרבת פצלת, חרבת ראשה, חרבת גוב, חרבת רם, חרבת פנס, חרבת באר, חרבות ג'מילה וחרבת חדרן.

הישוב ממוקם על הר מפשטה וצופה על עמק עקרב. נתיבי הניקוז מובילים לנחל בירנית. בעת הצפה של בור הספיגה, מתמלא הבור על גדותיו, גולש חזרה לנחל בירנית ובכך למעשה מזהם את הנחל. מכאן, שלפרויקט נחיצות רבה, הן להזדרה ויעול של מערכת סילוק השפכים מהישוב, והן לעצירת הנזק הסביבתי. הסביבה הצמחית של אזור פסוטה מאופיינת בכיסוי של חורש וצומח ים-תיכוני, שנהנים מהאקלים הים תיכוני הלח והגשום של האזור. כמו כן באזור נוכחות גבוהה של גידולים חקלאיים

מרכיבי הנספח הנופי

- 1.** בחינת הערך הנופי-חזותי של האתר.
- 2.** הנחיות לפיתוח ושיקום נופי.
- 3.** סיכום והמלצות.

1. בחינת הערך הנופי-חזותי של האתר

בפסקאות הקרובות תבחן נראות האתר מזוויות שונות, תוך הבאת מבטים מהשטח. (מספור המבטים בהתאם למופיע בתשריט המצורף לתקנון).

האתר ממוקם מחוץ ליישוב, על טווח קווי הגובה 540-550 במרחק של כק"מ אחד ממרכז היישוב, ובמרחק של כחצי ק"מ מקו הבתים האחרון.

האתר נמוך כ-70 מ' בממוצע ביחס לגובה המרבי של היישוב (שהוא בטווח קווי גובה שבין 615-660), כמו כן הוא ממוקם במפנה הצפוני-מזרחי של הר מפשטה, ולכן נראותו מהיישוב, הנמצא דרומית לשלוחה, אינה משמעותית.

במבט 5, המראה את דרך הגישה לאתר, ניתן להבחין בשיפוע המשמעותי בירידה אליו:

ניתן לצפות על האתר מהעבר השני של נחל בירנית, במרחק של כ-1.3 ק"מ, מהיישוב נטועה הנמצא צפון-מזרחית לאתר, ומנקודות מסוימות על הכביש הפתלתל שמספרו 899. כפי שניתן לראות במבט מס' 6 שצולם מהכביש:

קבוצת שיחים גבוהה נמצאת בחזית האתר, לצד נקודה חשופה יחסית, דרומית למבנה שצפוי לקום, היכן שמדרון הקרקע הולך וגדל לכיוון היובל שמתנקז לנחל בירנית. כפי שנראה במבט מס' 2:

ייתכן והחזית הדרומית של תחנת שאיבה המתוכננת חושף את התחנה ולכן נמליץ על נטיעה בחזית זו. מתכנני המבנה לקחו זאת בחשבון, והציעו שטח לגינון בחזית הדרומית. להלן מבט המדגים זאת:

נצפות האתר מכיוון צפון אינה משמעותית, שכן הישוב הקרוב ביותר, אבן-מנחם, נמצא כ-3.5 ק"מ צפון-מערבית לאתר. במבט מס' 1 ניתן להבחין בקו הרכס החף מישובים. להלן:

מבט 1: בור הספיגה, מדרום לצפון על האתר

מכל האזור הנמצא דרומית ומזרחית לאתר לא ניתן כלל לצפות בתחנת השאיבה היות והר מפשטה, שפסגתו 662 מ', מסתיר לחלוטין את נראותו.

2. הנחיות לפיתוח ושיקום נופי

- הפיתוח הנופי בתחום מכון השאיבה ולאורך דרך הגישה יהיה אקסטנסיבי בלבד וחסכוני במים.
- שטחי הגינון יוגדרו בתיאום מול אדריכל הנוף המלווה אתך הפרויקט.
- העצים שינטעו בתחום השיקום הנופי ובשטחי הטיפול הנופי שבתחום התכנית יהיו מינים מקומיים דוגמת: ער אציל, אדר סורי, אלון מצוי, חרוב מצוי, חית אירופי.
- כל העצים שינטעו יהיו מסוג 8 לפי "הגדרות סטנדרטים לשיתלי גננות ונוי" של משרד החקלאות.
- מרווחי השתילה בין העצים יהיו 5 מ'.
- לאורך דרך הגישה ובתחום שטחי הטיפול הנופי תפחזר אדמת חישוף.
- העברת תשתיות בתחום דרך הגישה או במקביל אליה תהיה לפי חתך תאום מערכות שיגדיר הפרדה מינימלית בין קווי מים, ביוב, חשמל ותקשורת.
- כל המבנים העליים של מכון השאיבה יצבעו בגוון שיאושר על ידי אדריכל הנוף המלווה את הפרויקט לצורך הטמעתם בסביבה.
- היקף שטח מכון השאיבה יתחום בגדר על פי פרט של אדריכל הנוף המלווה את הפרויקט ובתאום עם מתכנן תחנת השאיבה.

- הגידור ההיקפי הגבוה (2.2 מ'), יעבור בגבול אזור התשתיות באופן שיוסתר על ידי רצועת השיקום הנופי והנטיעות שבה.

- כל התאורה בשטח התכנית תהיה בתחום מכון השאיבה בלבד. התאורה תהיה היקפית ותופנה לתוך שטח המכון ולא כלפי השטחים שמחוץ לו, זאת לצורך מניעת זיהום אור.

- תנאי להיתר יהיה הכנת תכנית פיתוח נופית הכוללת גינון והשקיה.

- עודפי עפר מחפירה ככל שיהיו ו/או כל פסולת בניה אחרת יש לפנות מהאתר למקום שפך מאושר על ידי הרשויות.

3. סיכום והמלצות

תחנת השאיבה בפסוטה מתוכננת לקום על אתר סילוק שפכים קיים מסוג בור ספיגה אליו מוזרמים שפכי הביוב באופן גלוי. בור ספיגה הוא שיטה ישנה של טיפול בשפכים, הגורמת לנזק סביבתי הן בסיכון שקיים בחלחול שפכים לקרקע וחדרתם למי התהום, והן בייתכנות של גלישתו בעת הצפה לנחל הקרוב. כמו כן מבור הספיגה נובעים ריחות רעים שהרוח משיאה עד לישוב.

תחנה השאיבה המתוכננת צפוי להטיב את נושא סילוק השפכים מהישוב, הן בייעול סילוק השפכים ממבני הישוב, והן בהפחתת הנזקים הסביבתיים שנגרמים מבור הספיגה.

מומלץ להוסיף רצועות גינון ושורות עצים בסביבתו של המתקן על מנת להסתירו ולאפשר את היטמעותו המיטבית בשטח. ובאופן פרטני יותר, יש לרכז נטיעה בחזית המזרחית והדרומית של המתקן שתמסך את חזיתותיו.

רצוי שחיבור מפלס המתקן המתוכנן לקרקע הקיימת יעשה על ידי יצירת שיפוע בקרקע ללא הוספת קירות תמך מבטון. אם הוספת קיר הכרחית, עדיף שייעשה על ידי קיר מסלעה.

